

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPLSB
Koordineret med:
Sagsnr.: 2001965
Dok. nr.: 1372473
Dato: 14-09-2020

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[Sundheds- og Ældreudvalget, Folketinget, tirsdag d. 22. sept. kl. 14.00 – 15.00]

Besvarelse af samråd AW om placering af akutlægehelikoptere

Samrådsspørgsmål AW: Hvad er regeringens planer for akutbetjeningen fsva. den landsdækkende helikoptertjeneste, og agter ministeren at efterleve Danske Regioners anbefalinger af 23. marts 2018 ”Effektiv helikopterdækning af hele landet med 4 beredskaber - Analyse og faglige anbefalinger ” for fremtidens helikopterbetjening, som bl.a. indebærer, at der placeres en lægehelikopter i Assens?

***

Tak for samrådsspørgsmålet.

Jeg vil gerne starte med at slå fast, at *alle* borgere i *alle* dele af landet – særligt i vores yderområder hvor der er langt til det nærmeste akutsygehus - skal kunne være trygge ved, at der kommer den nødvendige hjælp, hvis de kommer ud for en ulykke eller bliver akut syge. Og ikke mindst, at hjælpen kommer hurtigt.

Her spiller vores akutlægehelikoptere en vigtig rolle i vores præhospitale beredskab.

[Akutlægehelikopterordningen]

Regionerne har i fællesskab siden 2014 - hvor den daværende regering besluttede at afsætte midler til Den Landsdækkende Akutlægehelikopterordning stået for driften af ordningen. Den består i dag af fire døgnbemandede akutlægehelikoptere, hvor den fjerde helikopter gik i drift januar 2019.

Helikopterordningen bidrager til en hurtig indsats for akut syge eller tilskadekomne, hvor tilstanden ofte er livstruende, og hvor tiden er knap.

I 2019 har akutlægehelikopterne været på mission over 4200 gange. Det svarer til, at der i gennemsnit er fløjet 11,6 ture i døgnnet i alt for de fire helikoptere. Det siger noget om hvor vigtige og hvor afhængige vi er af disse helikoptere, og hvor vigtig en rolle de spiller i Danmark.

De fire helikoptere indgår i ét samlet tværregionalt beredskab og dækker dermed også af for hinanden. Det sikrer en vis robusthed i den samlede dækning på tværs af landet.

Erfaringerne viser, at akutlægehelikopterne primært flyver til de dele af landet, hvor akut syge og tilskadekomne borgere har langt til specialiseret behandling. Det var også formålet, og det er med til at sikre borgerne lige adgang til akut specialbehandling.

Geografisk betyder det, at helikopterne oftest rykker ud til det vestlige, sydlige og nordøstlige Jylland samt de sydlige og vestlige kommuner i Region Sjælland. Herudover er der en del flyvninger til øerne; Bornholm, Ærø, Samsø og Læsø.

Erfaringerne fra de første driftsår viser også, at over 85 pct. af patienterne, som transporteres med helikopteren, behandles på et af landets fire store universitetshospitaler, der jo alle har traumecentre. 85 procent.

Det vidner om, at ordningen er til stor gavn for vores yderområder. Det var også det der var formålet. Det vidner også om, at ordningen er med til at skabe den tryghed, som samrådsspørgeren er inde på, for de borgere, der bor længst fra de store sygehuse.

Ordningen udgør derfor et vigtigt supplement til det øvrige præhospitale beredskab, som regionerne varetager, der som bekendt bl.a. består af ambulancer, akutlægebiler og akutbiler.

De fire helikoptere er i dag placeret på baser i henholdsvis Ringsted, Billund, Skive og Aalborg, når de ikke er på vingerne.

Mens baseplaceringen for Ringsted, Skive og Billund har lagt fast siden Finansloven for 2013, så har den fjerde akuthelikopter haft en midlertidig base i Aalborg siden januar 2019.

Sidstnævnte flytter til en ny-anlagt base ved Saltum i den nordlige del af Jammerbugt Kommune, når den base er klar. Dette blev aftalt af den daværende regering og Dansk Folkeparti i sommeren 2018.

Jeg kan forstå, at forud for den aftalte placering for den fjerde helikopter havde Sundheds- og Ældreministeriet anmodet Danske Regioner om en vurdering af, hvordan den nye helikopter bedst kunne placeres.

[Faglig vurdering fra Danske Regioner om placering]

Det er netop den analyse, som er genstand for, at vi mødes i dag. Jeg vil derfor kort give et oprids af Danske Regioners faglige vurdering fra 2018:

Danske Regioner indstillede på baggrund af en vurdering fra Styregruppen for Den Landsdækkende Akutlægehelikopterordning, at der bør ses på den samlede baseplacering i forbindelse med en udvidelse af ordningen.

Forslaget til placeringerne er baseret på en række principper, som har taget afsæt i et rådgivende udvalg – det såkaldte Akutudvalgets anbefalinger for 2012, der oprindeligt anbefalede indførsel af en varig akutlægehelikopterordning i Danmark.

Den faglige vurdering har derfor bl.a. taget udgangspunkt i principper om;

- At helikopterordningen skal dække så stor en del af landet som muligt, hvor den samlede tid fra opkald til 112 og indtil ankomst på sygehuset med den nødvendige specialiserede behandling vil være kortere med en helikopter end med en ambulance.
- At ordningen skal også primært øge befolkningens tryghed på bl.a. øer og yderområder.

Dertil kommer, at analysen også har vægtet det højt, at baseplaceringerne kan understøtte, at helikopterberedskaberne kan "dække af" for hinanden, når én helikopter er på mission.

Og med disse kriterier in mente så anbefalede Danske Regioner i 2018, at helikopterbaserne i et fremtidigt set-up med fire døgndækkende akutlægehelikoptere kunne placeres i:

- Jammerbugt Kommune,
- Herning Kommune,
- Assens Kommune og
- Ringsted kommune.

Danske Regioner fremhævede i deres faglige vurdering, at med dette set-up ville der skulle etableres en ny base i Jammerbugt Kommune, helikopterbasen i Skive ville skulle flyttes til Herning Kommune og basen i Billund ville skulle flyttes til Assens Kommune.

Og for at få fastlagt den helt præcise baseplacering, ville der skulle gennemføres en nærmere lokaliseringsanalyse med tilhørende lokalplansarbejde mv. i de tre kommuner, og det tager ifølge Danske Regioner ca. 1,5 år.

[Seneste baseplacering]

Efter offentliggørelsen af den faglige vurdering aftalte den daværende regering sammen med Dansk Folkeparti - som sagt - at den fjerde helikopter skulle have base ved Saltum i den nordlige del af Jammerbugt Kommune.

I samme politiske aftale var man enige om - og jeg citerer aftaleteksten fra d. 29. juni 2018: *"at afvente erfaringerne med den fjerde akutlægehelikopter, herunder hvordan de fire helikoptere samlet set giver en god dækning af de områder af landet, hvor der er lang afstand til nærmeste traumecenter, før der tages stilling til en evt. flytning af de nuværende helikopterbaser"*. Citat slut.

[Regeringens linje]

Så med denne historik in mente ser jeg ikke nogen grund til at begynde at tage stilling til, om der skal hastes nye baseplaceringer igennem, før vi altså har fået den fjerde akutlægehelikopter på vingerne fra Jammerbugt Kommune og dermed får et reelt billedet over erfaringerne.

Men når det er sagt, så er det klart, at jeg vil bede om en status fra Danske Regioner, når vi har fået indsamlet de første erfaringer med den fjerde akuthelikopter, for at få belyst om helikopterne har den optimale dækning.

Der er flere forhold, som der skal tages højde for i den forbindelse – foruden de principper, som jeg allerede har gjort rede for, og som Danske Regioner har lagt til grund for deres anbefaling.

Det er for eksempel vigtigt at have for øje, at Danske Regioner i deres analyse har set bort fra Niebühl-helikopteren, som er en tysk akuthelikopter, som Region Syddanmark kan trække på til missioner i det sydlige Sønderjylland, hvis den ikke er på mission i Tyskland. Det kan være, at samarbejdet ser anderledes ud, når Danske Regioner skal give en ny status.

Samtidig kan jeg forstå, at der også pågår dialog mellem Region Hovedstaden og Region Skåne om mulighederne for et samarbejde om en akutlægehelikopter med placering i Sydsverige, der kan betjene dele af det østlige Danmark.

En fælles akutlægehelikopter placeret i Sydsverige forventes bl.a. at kunne reducere responstiden til Bornholm betragteligt, som i dag er over 50 minutter fra basen i Ringsted.

En anden fordel ved et sådan samarbejde er umiddelbart, at det alt andet lige vil kunne aflaste den nuværende helikopter i Ringsted, som dermed kan frigøres til missioner i andre dele af landet.

Et andet væsentlig element er, at Sundhedsstyrelsen netop nu er i gang med at lægge sidste hånd på nye faglige anbefalinger for det akutte område, som forventes offentliggjort her senere på året. Heri indgår anbefalinger for det præhospitale område også.

Regeringen vil på baggrund af de faglige anbefalinger vurdere, hvordan vi bedst kan understøtte en samlet akutindsats af høj kvalitet i hele landet.

Det er altså forskellige forhold, der skal tages med i overvejelserne ved en eventuel ny baseplacering.

[Afrunding]

Men lad os som sagt lige få indhentet de første erfaringer, før vi træffer eventuelle nye beslutninger.

For vores holdning er klar: Vi forpligter os på at gennemføre den tidligere regerings aftale på dette vigtige spørgsmål.

Tak for ordet.